List 44. **NOVICE** Tečaj XXXVI.

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 30. oktobra 1878.

Obseg: Ponovljena razglasa. — Gotovo zdravilo zoper zeló razširjeno govejo kugo. — Kuhinjska sol dober gnoj, pa kako in kedaj? — Nikar gnoja pred zimo v malih kupih spravljati na polje! — Grof Andrassy in pa Turške železnice. — Obravnave iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvarí.

Ponovljena razglasa.

Prodaja Belanskih juncev v Kranji,

nakupljenih iz državne podpore bo prihodnji ponedeljek, to je, 4. novembra. Več o tem so „Novice“ naznanile v 43. listu.

Začetek novega šolskega leta

na podkovski in živinozdravski šoli v Ljubljani je 4. dne prihodnjega meseca, kakor je to bilo že obširno naznanjeno v 42. listu „Novic“. Kdor tedaj misli v to šolo priti, naj se oglasi do onega časa.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 18. oktobra 1878.

Gotovo zdravilo zoper zeló razširjeno govejo bolezen.

Dodatek k sestavku „razmere pašnikov v Bohinji.“

Pri svojem večkratkem potovanji v Bohinjskih planinab, pa tudi pri večkratnem obiskovanji živinskih hlevov v dolini sem med govedi zapazil neko zeló razširjeno bolezen. Znamenja te bolezni so tako očitna, da pomota o naturi te bolezni ni mogoča; mlada živina le počasi raste, odraščena hujša in daje malo mleka. Zato mi ni treba bolezni po imenu imenovati; vsak gospodar jo vgane sam, če mu zoper to bolezen sledeče zdravilo (recept) napišem, ki naj veljá koj za prihodnjo zimo.

Gospodarji! dajte svoji živini na 1 cent žive teže 3 in pol do 4 funte dobrega sena, dajte jej dovolj frišne vode in skrbite, da biva v čednem in suhem hlevu, ki ima 15 do 17 stopinj gorkote po R. gorkomeru. Če ta recept poskusite pri kravi mlekarici, katera, na priliko, vaga 6 centov, dali jej boste na dan 24 funtov dobrega sena. Teh 24 funtov razdelite na 6 porcijonov; prvi porcijon dajte jej zjutraj pred 5. uro; drugi porcijon položite jej koj po povžitem prvem. Ko je drugi porcijon povžila, napojite jo, in potem dajte jej tretji porcijon. Zdaj očedite kravo s čohljo (štrigljem) in krtačo in nastljajte jej dovolj. Po vsem tem pa zaprite hlev, da ima živina celi dan mir in čas za prežvekovanje. Ob 4. uri popoldne pridite še le zopet v hlev. Zdaj delajte z ostalimi tremi porcijoni tako, kakor z unimi zjutraj.

Porok sem vam, da če bote tako ravnali, kakor vam tù svetujem in večkrat hlev pregledate, pa ne vsega prepuščate dekli (majarici), bode imenovane zeló razširjene bolezni do prihodnje spomladi konec.

Ugovarjali mi pa boste, to vem, da vam ni mogoče zmirom le pokladati senά, nakošenega na senožetih in da imate za krmo tudi slame, listja in druge kratke klaje. Prav je, če imate vsega tega obilo. Zdaj imate le na to paziti, da bode taka klaja vaši živini zalegla toliko, kolikor na 1 cent žive teže živini zaležejo $3^1/_2$ ali 4 funti dobrega senά. Da pa veste, koliko redivne močí ima vsaka druga klaja v primeri s senom v sebi, berite sledečo tabelo, ki vam kaže vrednost ene in druge klaje memo dobrega senά.

Da živina se toliko redi z drugo klajo, kakor se redí s 100 funti dobrega sena, morate jej dati:

Ajdovice (ajdove slame)	200	funtov,
grahove slame	130	„
grahovih lušin	120	„
ječmenove slame	250	„
ovsene slame	250	„
krompirja	170 do 200	„
deteljnega senά v cvetji pokošenega	90	„
deteljnih plev	120	„
rženih otrobov	45	„
pšeničnih otrobov	50	„
zelja	400	„
listja suho zelenega	100	„
listja slabega	150	„
turšice	40	„
turšične slame	200	„
senožetske trave v začetku cvetja pokošene	90	„
senožetske trave koncem cvetja pokošene	100	„

Pomisliti pa je treba, da se kravi ne sme le samo slama ali samo le žito pokladati, ampak redivna krma (žito, otrobi) se mora v pravi primeri s tako klajo (slamo) pokladati, katera jej le bolj želodec napolni.

O tem pa vam drugi pot več pové prijatelj umne živinoreje, ki te vrstice v berilo priporoča sploh vsem živinorejcem. H.

Kuhinjska sol dober gnoj, pa kako in kedaj?

O tem, ali je kuhinjska sol dober gnoj, so si misli kmetovalcev zeló navskriž; eni silno povzdigujejo njeno gnojno moč, drugi jim ne dadó tega veljati. Kakor pri